

((شیوه نامه ساماندهی و واگذاری حسابرسی تعاونی ها به اتحادیه های مرکزی و استانی نظارت و هماهنگی))

مقدمه:

به موجب قانون شرکت های تعاونی مصوب سال ۱۳۵۰ علاوه بر پیش بینی بازرگان برای شرکتهای اتحادیه های مطابق با فصل بیست و چهارم (ماده ۱۳۹ الی ۱۴۱) به موضوع حسابرسی اختصاص یافته و علاوه بر آن با استناد به بند ۸ ماده ۳ اساسنامه سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران مصوبه سال ۱۳۴۸ انجام حسابرسی از تعاونیها به عنوان یکی از وظایف سازمان در بعد نظارت تعیین شده که به تبعیت از آن و با استناد به آیین نامه حسابرسی مصوب سال ۱۳۵۱ حسابرسی سالیانه صورت های مالی اساسی و ضمنی یا موردي از واحد های تعاونی فعال شبکه با برنامه ریزی سالیانه دفتر حسابرسی سازمان از طریق اتحادیه نظارت و هماهنگی و کارکنان و کارشناسان حسابرسی سازمان با رعایت استانداردهای متداول (اظهارنظر یا یافته های عینی بخشی از استاندارد ۹۲) درست طحی وسیع در تمام تعاونی های فعال حوزه عمل استان انجام می گیرد.

در اجرای واگذاری تصدی خدمات حسابرسی صورت های مالی اساسی سالیانه تعاونی ها به بخش خصوصی در سال ۱۳۸۸ اتحادیه مرکزی نظارت و هماهنگی تشکیل و سپس در سال های اخیر در راستای مصوبه هیات مدیره محترم سازمان اتحادیه نظارت استانی شکل گرفته است بنابراین جهت تعیین و تقسیم وظایف فی مابین اتحادیه مرکزی نظارت و هماهنگی با اتحادیه های نظارت استانی در خصوص چگونگی انجام خدمات حسابرسی سالیانه تعاونیها شیوه نامه ذیل تدوین می گردد.

ماده ۱۵- اهداف:

۱- اجرای مفاد دستورالعمل ساماندهی حسابرسی با استفاده از اتحادیه های مرکزی و استانی نظارت و هماهنگی

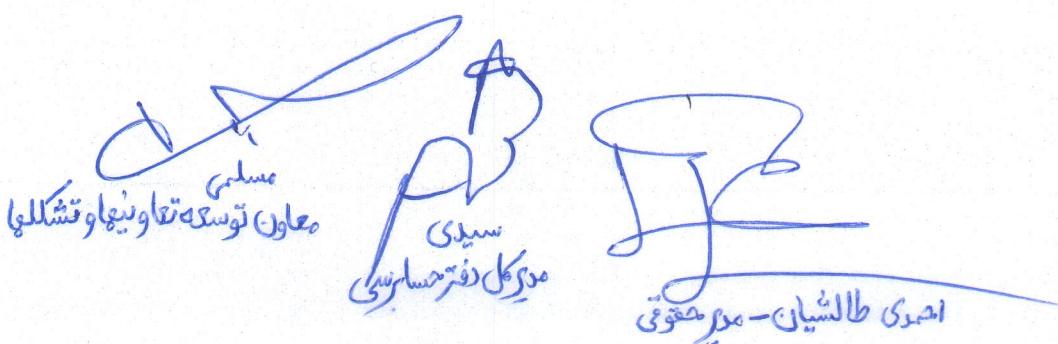
۲- استفاده یکنواخت از توان اتحادیه های نظارت و هماهنگی در امر حسابرسی تعاونی ها؛

۳- ارائه گزارشات حسابرسی واحد های تعاونی به مجتمع در موعد مقرر

۴- انتقال دانش حرفه ای به کادر حسابداری واحد های تعاونی و شفاف سازی عملیات مالی و حسابداری تعاونیها.

ماده ۲۵- دامنه کاربرد:

بر اساس برنامه و تعهدات سالیانه ابلاغی دفتر حسابرسی و با رعایت ماده ۱۳۹ قانون شرکتهای تعاونی مصوب ۱۳۵۰؛ در سطح شبکه تعاونی های روستایی، کشاورزی، زنان و تولید در سراسر کشور.

محلی
معاون توسعه تعاونیها و تشکلها

سیدی
مدیر کل دفتر حسابرسی

اصغری طالشیان - مدیر محققی

ماده ۳- الزامات قانونی:

۱- براساس ماده ۱۳۹ قانون شرکت های تعاونی مصوب ۱۳۵۰ و تبصره ۱ آن و همچنین جزء ۵ بند ب ماده ۶۲ قانون مذکور و بند ۸ ماده ۳ اساسنامه سازمان مرکزی تعامل روسنایی ایران حسابرسی از شرکتها و اتحادیه تعامل بر عهده وزارت تعامل و امور روسنایها (سازمان مرکزی تعامل روسنایی) می باشد.

۲- طبق ماده ۱۳۹ قانون مذکور وزارت تعامل و امور روسنایها و براساس ماده ۴ اساسنامه سازمان مرکزی تعامل روسنایی، طبق آیین نامه ای اجازه حسابرسی شرکتها و اتحادیه های عضو اتحادیه نظارت و هماهنگی برای دوره های معین به اتحادیه مذکور واگذار می شود.

۳- طبق ماده ۹ آیین نامه حسابرسی شرکتها و اتحادیه تعاملی مصوب مهرماه ۱۳۵۱ وزارت تعامل و امور روسنایها، اتحادیه های نظارت و هماهنگی در صورت داشتن امکانات لازم برای حسابرسی شرکتها و اتحادیه های عضو، مراتب را همراه با برنامه ای که برای حسابرسی تنظیم کرده است به وزارت تعامل و امور روسنایها اعلام می نماید، چنانچه صلاحیت حرفه ای، امکانات و برنامه های تهیه شده اتحادیه مذکور مورد تایید قرار گیرد اجازه لازم برای دوره یا دوره های معین صادر خواهد شد.

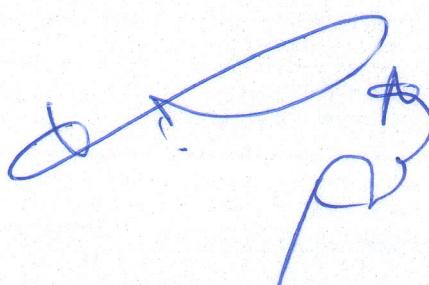
۴- طبق تبصره ۱ ماده ۱۳۹ قانون و تبصره ماده ۹ آیین نامه یاد شده چنانچه به تشخیص وزارت تعامل و امور روسنایها نقص یا تخلفی در کار حسابرسی اتحادیه نظارت و هماهنگی و یا امکانات اتحادیه های مذکور مشاهده شود مجوز صادره لغو خواهد شد.

۵- جزء ۵ بند ب ماده ۶۲ قانون ۱۳۵۰ شرکت های تعاملی یکی از وظایف اتحادیه های نظارت و هماهنگی، حسابرسی شرکتها و اتحادیه های عضو در صورتیکه سازمان تعامل روسنایی صلاحیت اتحادیه را برای این کار تشخیص دهد می باشد.

ماده ۴- انواع و روش های حسابرسی:

۱- حسابرسی صورت های مالی اساسی پایان دوره مالی تعاملیها با رعایت استانداردهای متداول به طریق اظهار نظر با استفاده از حسابرسان عضو جامعه یا گزارشات یافته های عینی بخشی از استاندارد ۹۲ از طریق موسسات یا کارشناسان حسابرسی بازنیسته و یا اشخاص دارای صلاحیت حرفه ای.

۲- حسابرسی اتفاقی در شرایط خاص و با توجه به نیاز با اعلام مدیریت تعامل روسنایی استان و با نظر دفتر حسابرسی تعاملی ها و تشکل های کشاورزی می تواند از ظرفیت و توان اتحادیه مرکزی یا استانی نظارت و هماهنگی استفاده نماید.

ماده ۵- عوامل اجرا و تقسیم وظایف:

۱- سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران

۱-۱- تایید نهایی تخصصی و فنی حسابرسان حقیقی و حقوقی معرفی شده از اتحادیه مرکزی نظارت و هماهنگی جهت انجام حسابرسی واحدهای تعاونی؛

۱-۲- بررسی گزارشات حسابرسی ارائه شده توسط حسابرسان اتحادیه تعاونی نظارت و هماهنگی استانی و تطبیق آن با استانداردهای پذیرفته شده حسابداری و حسابرسی تدوین شده توسط مجتمع حرفه ای؛

۱-۳- صدور مجوز انجام عملیات حسابرسی واحدهای تعاونی سراسر کشور به اتحادیه مرکزی و استانی نظارت و هماهنگی؛

۱-۴- نظارت عالی بر نحوه انجام حسابرسی در واحدهای تعاونی سراسر کشور؛

۱-۵- بررسی نهایی گزارشات ارسال شده توسط اتحادیه مرکزی نظارت و هماهنگی تعاونی های روستایی و کشاورزی ایران.

۱-۶- تدوین ، بازنگری و اصلاح دستورالعملها و روشهای انجام کار با توجه به علوم و فنون حرفه ای و استانداردهای روز و ابلاغ به مجموعه بخش اجرای خدمات حسابرسی؛

۱-۷- تعیین تعریفه سالیانه انجام عملیات حسابرسی با توجه به حجم عملیات و تعداد رشته فعالیت های مستمر تعاونیها در سال مورد رسیدگی؛

۱-۸- ابلاغ نظرات دفتر حسابرسی تعاونی ها و تشکل های کشاورزی در خصوص واخواهی گزارشات حسابرسی به مدیریت تعاون روستایی استان؛

۱-۹- حضور نماینده دفتر حسابرسی تعاونی ها و تشکل های کشاورزی در مجمع عمومی اتحادیه های مرکزی .

۱-۱۰- اخذ برنامه و تایید نهایی حسابرسی واحد های تعاونی از اتحادیه مرکزی نظارت و هماهنگی تعاونی های روستایی و کشاورزی ایران

۲- اتحادیه مرکزی نظارت و هماهنگی تعاونیهای روسایی و کشاورزی

۱-۲- معرفی حسابرسان حقیقی و حقوقی تایید شده به دفتر حسابرسی تعاونی ها و تشکل های کشاورزی جهت تایید صلاحیت حرفه ای و ابلاغ به اتحادیه های تعاونی نظارت و هماهنگی استان پس از پاسخ دفتر حسابرسی تعاونی ها و تشکل ها:

۲-۲- اخذ برنامه عملیات حسابرسی اتحادیه های تعاونی نظارت و هماهنگی استان، بررسی و ارسال نتایج به دفتر حسابرسی تعاونی ها و تشکل های کشاورزی :

۳-۲- اخذ تعریفه های مالی پیشنهادی اتحادیه های تعاونی نظارت و هماهنگی استانی برای انجام عملیات حسابرسی و همکاری در تعیین تعریفه ها با دفتر حسابرسی تعاونی ها و تشکل های کشاورزی و ابلاغ تعریفه ها پس از تصویب دفتر حسابرسی تعاونی ها و تشکل ها به اتحادیه های تعاونی نظارت و هماهنگی استان.

۴-۲- اخذ مجوز انجام عملیات حسابرسی از دفتر حسابرسی تعاونی ها و تشکل های کشاورزی و ابلاغ به اتحادیه های تعاونی نظارت و هماهنگی استان.

۵-۲- نظارت بر فرآیند انجام عملیات حسابرسی در اتحادیه های تعاونی نظارت و هماهنگی استان و ارسال گزارش به دفتر حسابرسی تعاونی ها و تشکل های کشاورزی جهت اقدامات لازم:

۶-۲- اخذ نظرات و پیشنهادات اتحادیه های تعاونی نظارت و هماهنگی استان در خصوص تدوین ، بازنگری و اصلاح روش های انجام کار حسابرسی؛

۷-۲- همکاری در تدوین، بازنگری و اصلاح روش های انجام کار حسابرسی تحت نظر دفتر حسابرسی تعاونی ها و تشکل های کشاورزی؛

۸-۲- تدوین نمونه قراردادهای حسابرسی واحدهای تعاونی و ابلاغ به اتحادیه های تعاونی نظارت و هماهنگی استان:

۹-۲- دریافت گزارشات حسابرسی واحد های تعاونی از اتحادیه های تعاونی نظارت و هماهنگی استان و جمع بندی و ارسال گزارشات به دفتر حسابرسی تعاونی ها و تشکل های کشاورزی؛

۱۰-۲- پیگیری عقد قراردادهای حسابرسی اتحادیه های تعاونی نظارت و هماهنگی استانی با حسابرسان تایید صلاحیت شده؛

۱۱-۲- حسابرسی سالیانه کلیه اتحادیه های نظارت استانی و اعضا هیات مدیره و بازرسین اتحادیه های تعاونی نظارت و هماهنگی استانی با نظر دفتر حسابرسی

۳- اتحادیه تعاوی نظارت و هماهنگی استان

۱-۱- اخذ برنامه حسابرسی از مدیریت تعاوی روستایی استان، تدوین برنامه حسابرسی و ارسال به اتحادیه مرکزی نظارت و هماهنگی تعاوی های روستایی و کشاورزی ایران.

۱-۲- اخذ نظرات و پیشنهادات تعریفه خدمات حسابرسی از مدیریت استان و اعلام به اتحادیه مرکزی نظارت و هماهنگی تعاوی های روستایی کشاورزی ایران؛

۱-۳- عقد قرارداد با حسابرسان حقیقی و حقوقی مورد تایید دفتر حسابرسی تعاوی ها و تشکل های کشاورزی که از طریق اتحادیه مرکزی نظارت و هماهنگی تعاوی های روستایی و کشاورزی ایران اعلام شده و منطبق با تعریفه های مصوب ابلاغ شده می باشد؛

۱-۴- اجرای عملیات حسابرسی واحد های تعاوی استانی به استثنای اعضای هیات مدیره و بازرسان اتحادیه های تعاوی نظارت و هماهنگی.

۱-۵- اعلام نظرات و پیشنهادات در خصوص تدوین، بازنگری و اصلاح روشهای انجام کار حسابرسی به اتحادیه مرکزی نظارت و هماهنگی تعاوی های روستایی و کشاورزی ایران.

۱-۶- ارسال یک نسخه از گزارشات حسابرسی به مدیریت تعاوی روستایی استان و یک نسخه ارسال فایل pdf از گزارش حسابرسی به اتحادیه مرکزی نظارت و هماهنگی تعاوی های روستایی و کشاورزی ایران.

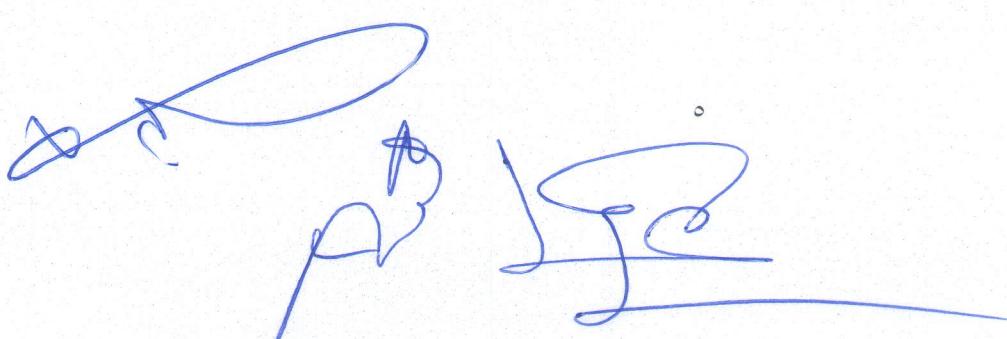
۱-۷- ار سال گزارش هر دو هفته یک بار پیرامون اجرای عملیات حسابرسی در استان به اتحادیه مرکزی نظارت و هماهنگی تعاوی های روستایی و کشاورزی ایران.

۱-۸- در صورت عدم تشکیل اتحادیه نظارت و هماهنگی استان کلیه وظایف محوله به اتحادیه مرکزی نظارت و هماهنگی تعاوی های روستایی و کشاورزی محول می گردد.

۴- مدیریت تعاوی روستایی استان

۴-۱- بررسی صلاحیت اخلاقی و حرفة ای حسابرسان حقیقی و حقوقی و معرفی آنها به اتحادیه تعاوی نظارت و هماهنگی استانی؛

۴-۲- اعلام تعریفه های حسابرسی واحد های تعاوی استان به اتحادیه تعاوی نظارت و هماهنگی استان؛

۴-۳- تدوین و تایید برنامه حسابرسی واحدهای تعاونی و اعلام برنامه به اتحادیه تعاونی نظارت و هماهنگی استان؛

۴-۴- اعلام نظرات و پیشنهادات در خصوص تدوین، بازنگری و اصلاح روشهای انجام کار حسابرسی به دفتر حسابرسی تعاونی ها و

تشکل های کشاورزی؛

۴-۵- نظارت بر انجام عملیات حسابرسی در استان؛

۴-۶- اجرای تصمیمات دفتر حسابرسی تعاونی ها و تشکل های کشاورزی درخصوص واخواهی گزارشات حسابرسی واحد های تعاونی استان؛

۴-۷- در صورت عدم توان پرداخت تعرفه حسابرسی توسط واحد های تعاونی زیان ده، حسابرسی این تعاونی ها توسط حسابرسان استان انجام شود.

ماده ۶- سایر مقررات مالی و اداری

۶-۱- اتحادیه های نظارت و هماهنگی مرکزی و استانی موظفند حسابی با امضاهای مجاز بمنظور انجام عملیات مالی این دستورالعمل نزد یکی از بانکهای عامل (حتی الامکان کشاورزی) افتتاح نمایند.

۶-۲- پرداخت کسورات قرارداد های حسابرسی منعقده توسط اتحادیه نظارت مرکزی و استانی و هماهنگی تابع قوانین جاری می باشد.

۶-۳- تعیین تعرفه های حسابرسی توسط اتحادیه های مرکزی و استانی باید شامل مالیات بر ارزش افزوده باشد و بطور مشخص و جداگانه در قرارداد ذکر و درج گردد.

۶-۴- هر یک از اتحادیه های نظارت مرکزی و استانی موظفند پس از تصویب این شیوه نامه در هیات مدیره سازمان مرکزی تعاون روستایی آن را در مجتمع خود طرح و به تصویب برسانند.

۶-۵- حق الزحمه اتحادیه های مرکزی و استانی نظارت و هماهنگی ۲۵ درصد از کل مبلغ تعرفه پیشنهادی حسابرسی تعاونی ها خواهد بود که ۵ درصد سهم اتحادیه مرکزی نظارت و هماهنگی تعاونی های روستایی و کشاورزی بابت نظارت و ۲۰ درصد اتحادیه تعاونی نظارت و هماهنگی استانی بابت اجرای عملیات حسابرسی خواهد بود.

